

Managementletter 2022

gemeente Renswoude



DEFINITIEF

18 januari 2023

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Renswoude

Doetinchem, 18 januari 2023
534901/HJH/NK

Geacht College,

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening over het kalenderjaar 2022 van uw gemeente hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Naar aanleiding van deze controle ontvangt u onze bevindingen en aanbevelingen. Deze zijn bedoeld als constructieve input voor de directie en het College als onderdeel van het continue proces van het veranderen en verbeteren van de beheersing van uw organisatie. Met een  hebben we aangegeven dat de opvolging van deze aanbeveling noodzakelijk is vanuit onze accountantscontrole.

Wij hebben de interimcontrole verricht in overeenstemming met het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften. Nederlands recht vereist onder andere dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het College. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. Vanaf 2022 zal de accountant een nadere toelichting geven in de controleverklaring inzake de betrokken frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Bedankt voor uw vertrouwen

Tot slot willen wij onze dank uitspreken voor de medewerking die ons gedurende de uitvoering van onze werkzaamheden is verleend en de prettige wijze van samenwerking.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA



stolwijk  kennisnetwerk

Waar bent u naar op zoek?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten

2. Aandachtspunten
Raad

3. Algemene
beheersing

4. Beheersing
processen

5. Aandachtspunten
jaarrekening

6. Ontwikkelingen
wetgeving

7. Afsluiting



Kernpunten



Onze kernpunten

Strategie en risicoanalyse

Duurzaamheid, woningbouw en de agrarische sector zijn de belangrijke thema's. Ook de versterking van de ambtelijke organisatie heeft aandacht, zodat de zelfstandigheid gewaarborgd blijft. Uw gemeente wil realistisch begroten. Meevallers worden niet direct omgezet in lastenverlichting, zodat onzekerheden in financiële ontwikkelingen opgevangen kunnen worden.

Fraude en continuïteit in controleverklaring

In de controleverklaring bij de jaarrekening 2022 rapporteren we over frauderisico's en de interne beheersingsmaatregelen van uw gemeente op deze risico's. We stemmen dit van te voren af. Ook rapporteren we over continuïteit.

Mandatering

De mandatering is vastgelegd in het bevoegdhedenregister en -besluit. Ook is er een budgethoudersregeling die aansluit met het bevoegdhedenregister. Doordat er maar 2 afdelingshoofden zijn, is het soms lastig om het 4-ogen principe toe te passen.

Klaar voor de rechtmatigheidsverantwoording in 2023

Vanaf 2023 controleert het College zelf de rechtmatigheid en verantwoordt hierover via de rechtmatigheidsverantwoording. De uitvoering van interne controles is hierbij van belang. Bij uw gemeente worden deze uitgevoerd door een externe. De uitvoering ligt op schema. We hebben een aanbeveling gedaan om dit nog verder te verbeteren.

Samenvatting

Top 3 risico's

1. Naleving Europese aanbestedingen



Budgethouders zijn zelf verantwoordelijk voor de juiste manier van aanbesteden. Er is geen signaleringsmiddel vooraf. Het risico dat onjuist wordt aanbesteed is daardoor groter met onrechtmatige aanbestedingen als gevolg. Dit kan om grote bedragen gaan.

2. Prestatielevering inkoop



De budgethouders kopen in en mogen ook zelf facturen autoriseren. Tot € 5.000 wordt de prestatie alleen door de budgethouder gecontroleerd. Ook boven de € 5.000 is een budgetbeheerder (prestatie-akkoordverklaarder) niet verplicht. De documentatie met betrekking tot de prestatielevering wordt ook niet altijd bewaard of opgeslagen. Het risico is dat facturen worden betaald waaraan geen leveringen ten grondslag liggen.

3. Prestatielevering WMO en Jeugd



Uw gemeente steunt voor de prestatielevering voor de WMO en jeugd op de verantwoordings- en controle-informatie van de zorgaanbieders. Wel wordt een schriftelijke enquête gehouden onder cliënten van kleine zorgaanbieders. Bij gesprekken voor herindicaties worden vragen gesteld over hoe tevreden cliënten zijn met de zorg. Er is geen klachtenregistratie. Het risico is er wel dat zorg niet geleverd is, maar wel betaald is.



Aandachtspunten Raad



Van de Raad hebben wij geen aandachtspunten meegekregen.

Wij voeren de jaarrekeningcontrole in opdracht van de Raad uit. Bij de start van onze werkzaamheden hebben wij gevraagd, of er zaken zijn waarvan de Raad graag wil dat we hier bij de controle specifiek aandacht voor hebben.

Voor de jaarrekeningcontrole 2022 hebben wij tot nu toe geen aandachtspunten van de Raad meegekregen waarover wij specifiek moeten rapporteren.

Aandachtspunten Raad



Algemene beheersing



Meerdere aspecten van beheersing

Algemene beheersing

Tijdens onze interimcontrole controleren wij de interne beheersing binnen uw organisatie.

Wij geven hier ons beeld van de algemene beheersing met onder meer de planning & controlcyclus, geven de ontwikkelingen weer en rapporteren over de ontwikkelpunten.

Voor 2022 willen wij u graag mee nemen in onze beschouwingen van uw strategie in relatie tot de risico analyse.

Aanvullend op onze controle hebben we een onderzoek gedaan naar de mandatering in uw organisatie.

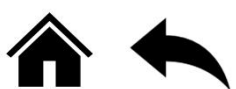
In 2023 zal de rechtmatigheidsverantwoording door u in uw jaarstukken opgenomen worden. We hebben de status van de voorbereidingen beoordeeld.

**Ons beeld van de
algemene beheersing**

**Strategie en
risico analyse**

**Mandatering in de
organisatie**

**Rechtmatigheids-
verantwoording in
2023**



Ons beeld van de algemene beheersing-1

Algemene beheersing

Ons beeld van uw organisatie

De interne beheersing is passend. Door het beperkt aantal medewerkers kan niet altijd de gewenste functiescheiding gerealiseerd worden. Maatregelen achteraf lossen dit op. Waar mogelijk worden onze aanbevelingen opgepakt.

Als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen is de samenstelling van het college en de raad (deels) gewijzigd. We hebben de bezoldiging, declaraties en onkostenvergoedingen van de nieuwe raads- en collegeleden gecontroleerd. We hebben geen bijzonderheden geconstateerd. *Wel hebben we geadviseerd om de declaraties van het college door de gemeentesecretaris te laten controleren.*

Ontwikkelingen in de organisatie

- Inregeling wet inburgering

De wet Inburgering wordt uitgevoerd door de gemeente Veenendaal. Er is een addendum op een bestaande dienstverleningsovereenkomst onderhanden. Tussentijds wordt nog geen informatie ontvangen over het aantal inburgeraars en de kosten. Tevens is onduidelijk of het mandaat voor de wet Inburgering goed geregeld is.

We adviseren u de afspraken met de gemeente Veenendaal vast te leggen en daarin om verantwoordings- en controle-informatie te vragen. Ook adviseren we u de mandatering te regelen.

- Inregeling Oekraïnegelden

Uw gemeente vangt ongeveer 120 Oekraïners op. De totale kosten die hiervoor gemaakt zijn bedragen € 0,5 miljoen. Naast leefgeld betreft dit ook de aanschaf van bedden en inventaris en de aankoop van 3 chalets. De verantwoording gaat via de SiSa-bijlage, regeling A16 (Single Information Single Audit). De uitbetaling van het leefgeld wordt door de gemeente zelf gedaan.

Uw gemeente heeft afspraken gemaakt met de bedrijven waar de Oekraïners gaan werken. Van de bedrijven wordt een signaal ontvangen als de Oekraïners gaan werken, zodat de uitbetaling van het leefgeld gestopt kan worden. Leefgeld dat niet gekort is bij inkomen is op basis van de regeling niet subsidiabel. Het korten is overigens niet verplicht.

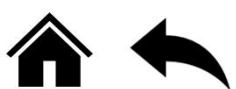
We adviseren u interne controle uit te voeren op het uitbetaalde leefgeld.

- Inregeling energietoeslag

De energietoeslag wordt uitbetaald door de gemeente Veenendaal. *Ook hiervoor geldt dat we adviseren de afspraken over inhoud, verantwoording en controle goed vast te leggen in een dienstverleningsovereenkomst.*

- Functie controller

De functie/rol van concerncontroller is ingevuld. *We adviseren u vast te leggen wat de rol en inhoud is en waar deze belegd is, passend bij de omvang van uw gemeente.*



Ons beeld van de algemene beheersing-2

Wij zien de volgende ontwikkelpunten

- **Doelmatigheidsonderzoeken**

In de verordening inzake de doelmatigheid is bepaald dat door het college periodiek doelmatigheidsonderzoeken worden uitgevoerd. Het woord periodiek is niet verder gekwantificeerd. Echter, in praktijk worden er nauwelijks onderzoeken uitgevoerd.

We adviseren daarom de verordening aan te passen en op te nemen dat op verzoek doelmatigheidsonderzoeken kunnen worden uitgevoerd.

- **Uitvoeren DPIA's (Data Protection Impact Assessment)**

Voor het proces rondom AVG en privacy werken uw gemeente en de gemeente Veenendaal samen. Er is sprake van een achterstand in de uitvoering van DPIA's. Nog niet van alle relevante processen is een DPIA opgesteld. Het risico bestaat dat de betreffende processen onvoldoende zijn ingericht en de privacy en verwerking van persoonsgegevens niet gewaarborgd is.

We hebben begrepen dat hiervoor een externe partij is ingehuurd om de achterstanden weg te werken.

- **Beleidsindicatoren**

Bij een aantal beleidsindicatoren is volgens de begroting geen data beschikbaar. Echter, via de site waarstaatjegemeente.nl is deze informatie er wel bij een aantal indicatoren. In 2023 wordt door uw gemeente een nieuwe set aan beleidindicatoren opgesteld.

Algemene beheersing

We adviseren u voor de beleidsindicatoren die door de commissie BBV zijn voorgeschreven waar beschikbaar de data op te nemen.

- **Actualiteit controleverordening en controleprotocol**

Het controleprotocol dateert uit 2008 en de controleverordening uit 2003. Deze zijn niet meer actueel. De controleverordening is niet gepubliceerd.

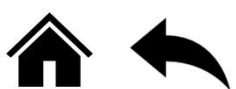
In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is het advies om beide documenten en de financiële verordening te actualiseren en deze laatste op overheid.nl en de website te publiceren.

Daarbij is ook het advies om de rapporteringstolerantie in het controleprotocol naar beneden bij te stellen. Deze staat nu op 1% van de lasten. Meer gangbaar is een grens van 10% van de goedkeuringstolerantie (0,1% van de lasten).

- **Bewustzijn integriteit**

Bij indiensttreding van medewerkers en de aanstelling van nieuwe raads- en collegeleden is aandacht voor de integriteit. Voor de zittende medewerkers is er periodiek aandacht voor integriteit door workshops of trainingen.

We adviseren u integriteit blijvend onder de aandacht te brengen om zo het bewustzijn te vergroten.



Ons beeld van de algemene beheersing-3

Algemene beheersing

Begroting

Het BBV stelt een aantal eisen aan de begroting. Wij hebben uw begroting 2022 getoetst aan deze regels. Wij hebben vastgesteld dat deze in de basis voldoet aan de voorschriften uit het BBV.

In de begroting 2022 missen wel een aantal verplichte onderdelen. Dit zijn overigens geen belangrijke. De details hebben we met de ambtelijke organisatie gedeeld.

We adviseren u de begroting aan te vullen met de ontbrekende onderdelen.

De primitieve begroting 2022 heeft een resultaat van € 5.000 positief. Bij de voorjaarsrapportage is dit bijgesteld naar € 227.000 negatief. Dit betreft deels onontkoombare ontwikkelingen en de verwerking van het coalitieakkoord. Voor prijsstijgingen is een stelpost van € 250.000 opgenomen. Bij het opstellen van de begroting 2023 zijn de budgetten 2022 integraal doorgenomen. De effecten hiervan zijn ook in de najaarsrapportage 2022 verwerkt.

Grondexploitaties

Uw gemeente heeft in 2022 geen nieuwe grondexploitaties geopend. Bij de grondexploitatie Groot-Overeem 2 zijn diverse beroepen ingediend. Een uitspraak hierop door de Raad van State laat op zich wachten. Tot die tijd ligt deze grondexploitatie nagenoeg stil.

Ook bij Beekweide 2 is er een beroep ingediend tegen het bestemmingsplan. De uitspraak hiervoor komt naar verwachting nog dit jaar. Na de uitspraak wordt de aanbesteding voor bouw- en woonrijpmaken gestart. Daarna begint de uitgifte van de gronden.

Zoals reeds aangegeven zijn de onzekerheden in de economische ontwikkeling in de komende jaren groot. Tevens is er een periode van stijgende prijzen voor materialen en personeel. Bij het inschatten van de te maken lasten en te realiseren baten heeft u te maken met grote onzekerheden in de ramingen voor de grondexploitaties. De onzekerheden hebben ook tot gevolg dat de risico's als onderdeel van de berekening van het benodigde weerstandsvermogen groter zullen zijn, alsmede het beslag daarop. Wij trekken graag gelijktijdig met u hierin op door vooraf de uitgangspunten met elkaar te bespreken.

Wij adviseren u voor de ramingen voorzichtige uitgangspunten voor de berekening te gebruiken en scenarioanalyses te maken om de financiële positie van uw organisatie in de komende jaren goed te kunnen beheersen.

Ook adviseren we u de uitgangspunten vooral in een eerder stadium vast te laten stellen.

Vanwege deze onzekerheden zullen wij bij onze controle een grondexploitatiespecialist inschakelen, die de toekomstige lasten en baten en daarmee de betrouwbaarheid van de ramingen mede helpt beoordelen.



Strategie en risicoanalyse-1

Ontwikkelingen in de samenleving

Er is onrust in de samenleving. Als gevolg van de stikstofproblematiek, de boerenprotesten, asielzoekers, de energiecrisis, de naweeën van de Corona-epidemie, personeelstekorten, materiaaltekorten, de inflatie en rentestijgingen en het wantrouwen in de politiek. Met als verwachting van experts dat 2026 het zwaarste jaar zal zijn.

Van uw organisatie wordt daarom creativiteit gevraagd. Er zijn grote ambities, maar de arbeidsmarkt is krap. Dat betekent dus dat er prioriteiten gesteld moeten worden. Dit vraagt om vernieuwing van het beleid en een goed systeem van monitoren van de resultaten het komende jaar.

In het coalitieakkoord is een aantal belangrijk thema's benoemd.

- Duurzaamheid: Aandacht voor het isoleren en verduurzamen van de bestaande woningen. Een deel van de oude woningen van het woningbedrijf wordt gesloopt en vervangen door nieuwbouw;
- Woningbouw: specifieke aandacht voor starters om betaalbare woningen te bouwen.
- Agrarische sector: vanuit uw gemeente zijn er zorgen om de onteigening van boeren.

Algemene beheersing

Een gedegen financieel beleid is belangrijk voor uw gemeente. Realistisch begroten blijft het uitgangspunt. Ondanks de positieve effecten van de septembercirculaire wordt toch conservatief begroot en worden geen lastenverlichtingen voorgesteld.

De begroting 2023 heeft een nieuwe structuur gekregen. Er wordt niet meer gewerkt met de 3 w-vragen, maar met resultaat, doelstelling en activiteiten. De programma's zijn opnieuw ingedeeld, zodat dit aansluit op het coalitieakkoord.

Ontwikkelingen in de organisatie

Uw organisatie is in ontwikkeling. U wil de organisatie klaar maken voor de toekomst. Versterking van de ambtelijke organisatie is nodig om als gemeente zelfstandig te kunnen blijven. Er is ruimte voor uitbreiding met 6 FTE, waaronder een adviseur rechtmatigheid en een adviseur duurzaamheid. Voor specialisme zal uw gemeente afhankelijk blijven van samenwerking en inhuur.



Strategie en risicoanalyse-2

Fraude en integriteit

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude ligt bij het College van B&W. Daarom is het belangrijk om beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik te formuleren en een fraudeanalyse op te stellen.

Wij adviseren u dit te doen.

Als onderdeel van het intern controleplan zijn alle processen en bijbehorende risico's in beeld gebracht. Daarbij is ook aandacht voor de frauderisico's.

Het intern controleplan moet nog wel vastgesteld worden door het college.

We adviseren u dit nog te doen om zo ook expliciet de frauderisico's te laten vaststellen.

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen zijn beheersmaatregelen nodig die functioneren. Zijn in de organisatie voldoende maatregelen getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen?

De keuzes die een gemeente maakt in de uitwerking van de beheersmaatregelen kan worden vastgelegd in een nota inzake het beleid op misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O-beleid). *Het is overigens niet verplicht om voor het voeren van het M&O-beleid een overkoepelende nota vast te stellen, maar wij adviseren dat wel te doen.*

Wij zijn vanaf dit controlejaar 2022 verplicht om in onze controleverklaring te rapporteren over de werkzaamheden die wij hebben verricht op het gebied van fraude. Deze verplichting is er voor alle gemeenten.

Algemene beheersing

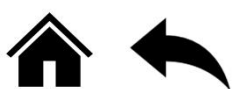
Voor gemeenschappelijke regelingen is deze niet verplicht, maar zullen wij hierover wel rapporteren.

De gebruikers van de jaarrekeningen hebben aangegeven hieraan behoefte te hebben: Toezichthouders, bestuurders en andere belanghebbenden willen vaak weten welke werkzaamheden de accountant verricht op het gebied van fraude bij de controle van een jaarrekening. Zij hebben behoefte aan meer transparantie op deze gebieden.

De rapportering over de werkzaamheden van de accountant komt dus tot uitdrukking in de controleverklaring. De op te nemen tekst is vormvrij. De beroepsgroep voor accountants adviseert het volgende over fraude op te nemen in de controleverklaring :

- de frauderisico's die aandacht vereisten bij de controle van de accountant;
 - een verwijzing naar toelichtingen in de jaarrekening;
 - een kort overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden van de accountant;
 - een indicatie van de uitkomst van die werkzaamheden van de accountant;
 - belangrijke waarnemingen van de accountant;
- of een combinatie van bovenstaande elementen.

Wij adviseren u in het jaarverslag 2022 - bijvoorbeeld in de paragraaf Bedrijfsvoering - een afzonderlijk hoofdstuk over fraude en fraudepreventie op te nemen.



Strategie en risicoanalyse-3

Algemene beheersing

Continuïteit

Wij zijn vanaf dit controlejaar 2022 ook verplicht om bij alle wettelijke controles en dus ook gemeenten in de controleverklaring te rapporteren over de continuïteit van een organisatie.

Voor gemeenten is er een vangnetregeling, artikel 12 van de Gemeentewet. Dit artikel zorgt voor een collectieve verantwoordelijkheid van de gemeenten voor elkaar en wordt door de gemeenten zelf gefinancierd.

Voor uw organisatie zullen wij in dit kader in de controleverklaring met name aangeven hoe aspecten van de continuïteit beoordelen, zoals:

- Het proces van risico-inschatting;
- De omvang van het beschikbare weerstandsvermogen;
- De uitkomsten van het toezicht van de Provincie.

Het identificeren van risico's ligt bij de financieel consulenten. In gespreken met de afdelingsmanager actualiseren zij de risico's.

We adviseren u het risicomanagement een brede verantwoordelijkheid te maken van het managementteam.

Het beschikbare weerstandsvermogen bestaat uit het onbelaste deel van de algemene reserve. De weerstandscapaciteit ligt boven de gestelde norm van 1,4.



Mandatering

Bevoegdheden binnen uw organisatie

Dagelijks worden in uw gemeente vele besluiten genomen door het college of de burgemeester. Het behoeft geen betoog dat het ondoenlijk is om al deze besluiten door deze bestuursorganen zelf te laten nemen. Om die reden wordt veel gebruik gemaakt van de mogelijkheden om ambtenaren de besluiten namens de bevoegde bestuursorganen te laten nemen of ondertekenen (mandaat). Als de besluitvormingsbevoegdheden geheel worden overgedragen aan een gemeenschappelijke regeling is sprake van delegatie.

Bij onze interimcontrole hebben wij de mandaatregels, eventueel ondermandaat en een mogelijke vertaling naar een budgethoudersregeling beoordeeld. Hieruit komt het volgende naar voren.

Mandatering en ondermandaat

Er is een bevoegdhedenbesluit uit 2021 en een bevoegdhedenregister uit 2021. Deze laatste is in 2022 nog gewijzigd, waarbij de gemeentesecretaris budgethouder is voor de personeelsbudgetten.

Het bevoegdhedenregister sluit aan met de huidige organisatie. In het register is al aangegeven welke bevoegdheden in ondermandaat kunnen worden gegeven. Dit wordt daarom niet afzonderlijk vastgelegd.

Algemene beheersing

Inkopen kleiner dan € 5.000 kunnen door de budgetbeheerders worden gedaan. Tot € 30.000 door de budgethouders en boven de € 30.000 door de hoofdbudgethouder. Dit is zo opgenomen in zowel het bevoegdhedenregister als de budgethoudersregeling.

De besluiten WMO/Jeugd worden door de juiste personen genomen en ondertekend.

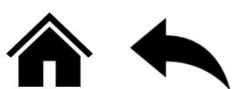
Vertaling naar budgethoudersregeling

Er is een budgethoudersregeling. De gemeentesecretaris is hoofdbudgethouder en de afdelingshoofden zijn budgethouder. Dit is ook conform het bevoegdhedenregister. Momenteel zijn er 2 afdelingshoofden, waarvan er 1 ook plaatsvervangend gemeentesecretaris is. Dit geeft soms problemen bij het toepassen van het 4-ogen principe.

De manager Woningbedrijf is budgethouder, maar geen afdelingshoofd. Dit lijkt strijdig met de budgethoudersregeling. Deze uitzonderingspositie wordt nog vastgelegd in een afzonderlijk memo.

Naast budgethouders zijn er ook budgetbeheerders.

We adviseren u de bevoegdheden van de manager Woningbedrijf te formaliseren. Tevens adviseren we u het 4-ogenprincipe zoveel mogelijk te handhaven.



Rechtmatigheidsverantwoording in 2023-1

Algemene beheersing

Landelijke ontwikkeling

Tot en met het boekjaar 2022 verstrekken externe accountants een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf kalenderjaar 2023 wijzigt dit in enkel een oordeel inzake de getrouwheid.

Het college neemt vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening en licht daarmee haar handelen toe in relatie tot de wet- en regelgeving. De kaderstellende en controlerende rol van de raad wordt hiermee versterkt. De implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording is een kans voor de raad om het gesprek met het college te verdiepen.

Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant kijkt dus of de rechtmatigheidsverantwoording 'juist' is. Dit oordeel van de accountant over rechtmatigheidsverantwoording wordt meegewogen in het oordeel over de getrouwheid.

Voorgaande jaren hebben wij uw organisatie meegenomen in de voorbereidingen op de rechtmatigheidsverantwoordingen en de kaders die hiervoor zijn gesteld.

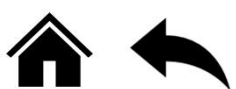
Op basis van de huidige inrichting van de organisatie willen wij u een aantal punten onder de aandacht brengen.

Aanpassingen interne regelgeving

Als gevolg van de wetswijziging behoeven een aantal verordeningen aanpassing met ingangsdatum 1 januari 2023. Dit betreft de financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet), de controleverordening (artikel 213 Gemeentewet) en het controleprotocol.

In de kadernota Rechtmatigheid 2022 worden de volgende aspecten aangehaald om in de financiële verordening op te nemen:

- De kaderstelling op het gebied van rechtmatigheid;
- de verantwoordingsgrens - de grens tot waar onrechtmatigheden worden geaccepteerd - op basis van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves;
- de rapportagegrens - de grens voor het melden van afwijkingen door het college - voor de rechtmatigheidsverantwoording;
- binnen welke financiële grenzen het college mag handelen op programmaniveau;
- afspraken tussen de raad en het college over verschuivingen van uitgaven tussen jaarschijven in een investeringsbudget;
- de kaders indien specifieke budgetten bij onderuitputting op jaareinde in bestemmingsreserves op genomen worden.



Rechtmatigheidsverantwoording in 2023-2

Algemene beheersing

Rechtmatigheidsverantwoording

Voorwaarden die van invloed zijn op de verslaggeving of het getrouwe beeld van de jaarrekening worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

In de kadernota Rechtmatigheid 2022 worden de volgende aspecten aangehaald om rekening mee te houden bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording over 2022:

- Overschrijdingen van de begroting tellen mee in de rechtmatigheidsverantwoording;
- Bij complexe situaties waarin er verschillende onderbouwde standpunten zijn en specialisten niet tot een eenduidig oordeel komen, kan het voor het College van B&W onduidelijk zijn of financieel rechtmatig is gehandeld. Het College van B&W neemt deze mee in de rechtmatigheidsverantwoording als onduidelijkheid;
- Wanneer misbruik van overheidsgelden (bijvoorbeeld bij de Participatiewet) is geconstateerd en een terugvordering (met eventueel een boete) is opgelegd blijft staan dat misbruik van overheidsgelden heeft plaatsgevonden. Dit misbruik van overheidsgelden telt mee in de rechtmatigheidsverantwoording.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Het College van B&W zal in de paragraaf Bedrijfsvoering een toelichting geven op alle afwijkingen, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en de maatregelen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Indien de normen uit de gids proportionaliteit veelvuldig niet nageleefd worden of slecht gedocumenteerd en/of gemotiveerd zijn, dan moet het College van B&W hierover rapporteren via de paragraaf Bedrijfsvoering.

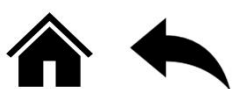
Daarnaast wordt aanbevolen fraude van eigen medewerkers nader toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering.

Normenkader

De commissie BBV adviseert de door de Raad gedelegeerde bevoegdheden aan het College van B&W niet op te nemen in het normenkader rechtmatigheid.

Wij adviseren u het normenkader hierop aan te passen.

In de kadernota rechtmatigheid 2022 is de mogelijkheid om het normenkader slechts ter kennisgeving voor te leggen aan de raad weggelaten. *Wij adviseren u voor de afloop van het boekjaar het normenkader ter vaststelling voor te leggen aan de Raad.* 



Rechtmatigheidsverantwoording in 2023-3

Algemene beheersing

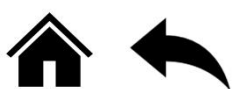
Onze adviezen voor 2023

Zoals hiervoor vermeld schrijft de kadernota rechtmatigheid 2022 een aantal aanpassingen in de financiële verordening voor. Daarnaast vraagt de herziening van wetgeving een aanpassing van interne regelgeving. Inmiddels is er een notitie in voorbereiding waarin is aangegeven wat de consequenties zijn van de intrede van de rechtmatigheidsverantwoording voor uw organisatie.

Wij adviseren u het volgende:

- *Het controleprotocol, de controleverordening en de financiële verordening na het in werking treden van de aangepaste wet te herzien;*
- *Een overkoepeld beleidsstuk Misbruik & Oneigenlijk gebruik op te stellen;*
- *De verbijzonderde interne controle zodanig in te richten dat in het eerste jaar met name getoetst wordt op de rechtmatigheidsaspecten en in de komende jaren te beoordelen of de interne controle verder uitgebreid kan worden;*
- *De gids proportionaliteit uit te werken in het intern inkoopbeleid;*

- *In het controleplan de volgende punten mee te nemen:*
 - o *Interne controle op de overschrijdingen op de drempel van het schatkistbankieren en de renterisiconorm;*
 - o *Interne controle op de naleving van het interne inkoopbeleid;*
 - o *De naleving van het Misbruik & Oneigenlijk beleid.*
- *Tussentijds te rapporteren over geconstateerde afwijkingen uit de verbijzonderde interne controle en maatregelen en de effecten van de maatregelen te monitoren.*
- *Een toelichting op te nemen in paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag 2023 op alle afwijkingen, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en de maatregelen die zijn genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen*
- *Bij veelvuldige afwijkingen van het intern inkoopbeleid hierover te rapporteren in de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag 2023.*



Rechtmatigheidsverantwoording in 2023-4

Algemene beheersing

De status van de interne controle bij uw organisatie in 2022

Tijdens onze interimcontrole 2022 hebben wij de status van de huidige interne controle beoordeeld. 2022 kan gezien worden als een pilot-jaar om in beeld te krijgen hoe het proces verloopt en in hoeverre uw organisatie gereed is voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2023. Hieronder geven wij u een beeld van de status in 2022.

- **Intern controleplan**

Jaarlijks wordt een controleplan opgesteld, waarin de risico's en de te controleren items zijn opgenomen. Alle relevante processen zijn opgenomen. Het controleplan is nog niet vastgesteld door het college. *We adviseren u dit wel te doen.*

- **Verantwoordelijkheden**

De gemeentesecretaris is verantwoordelijk voor de rechtmatigheid. Vanaf 2023 komt deze verantwoordelijkheid expliciet bij het college te liggen.

- **Formatie voor de uitvoering**

De interne controle worden uitgevoerd door een externe medewerker met voldoende kennis en ervaring. *We adviseren u de intern controle medewerker rechtstreeks onder de gemeentesecretaris te positioneren om de onafhankelijkheid te waarborgen.*

- **Uitvoering**

De uitvoering vindt gedurende het jaar plaats. De omvang van de werkzaamheden is afgestemd op het belang (risico-inschatting en omvang) van het proces. De steekproef wordt door ons gemaakt. De uitgevoerde controles worden vastgelegd in checklists.

- **Voortgang interne controle 2022**

Alle interne controles over het eerste halfjaar zijn uitgevoerd. Voor het 3^e kwartaal zijn de controles opgestart.

- **Rapportage en opvolging**

Per proces is een rapportage opgesteld. Deze zijn gedeeld met de gemeentesecretaris. De uitkomsten worden ook besproken in het managementteam. Na afloop van het jaar wordt een totaalrapportage opgesteld.

We adviseren u met ingang van 2023 periodiek te rapporteren aan het college, zodat zij tijdig op de hoogte zijn van eventuele onrechtmatigheden.



Beheersing processen



Inzicht in de ontwikkeling van de aanbevelingen

In de komende pagina's nemen wij u mee in de bevindingen in de processen, de risico's en de aanbevelingen. De risico's met grootste impact worden als eerste getoond.

In onze vorige rapportages hebben wij diverse aanbevelingen gedaan om de risico's beter te beheersen. Bij onze controle hebben wij de opvolging van de aanbevelingen vastgesteld. In komende pagina's geven wij per bevinding de voortgang van deze aanbevelingen weer. Het jaartal van ontstaan is per bevinding opgenomen.

De kleuren geven de status van de opvolging weer:

Legenda	
	De organisatie heeft het advies opgevolgd en afgerond.
	De organisatie volgt het advies op. Het is onderhanden.
	Er is nog geen actie ondernomen.
	Het betreft een nieuwe aanbeveling.
	De organisatie gaat het advies niet opvolgen.

Aanbevelingen

Voor de risico's waar directe gevolgen zijn voor de jaarrekening wordt dit separaat vermeld en aangeduid met dit teken: 



1. Naleving Europese aanbestedingsregels !

Top-3 risico

Bevinding

Het proces van aanbesteden is belegd bij de budgethouder. Hij of zij bepaalt zelf de wijze van aanbesteden. Voor Europese aanbestedingen wordt gebruik gemaakt van een inkoopadviseur van de gemeente Veenendaal. Er is geen controle op de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen door een andere functionaris. Hierdoor is de kans op fouten groter. Wel wordt er achteraf een spendanalyse uitgevoerd.

Risico

Door het ontbreken van een signaleringsmiddel vooraf wordt achteraf het risico gelopen dat een aanbesteding niet of niet tijdig volgens de juiste spelregels wordt gedaan. Als een aanbesteding onterecht niet Europees wordt aanbesteed betreft het meteen een grote fout. Derhalve is het risico groot.

Dit risico doet zich landelijk in bijna alle gemeenten voor omdat

- een inkoopadviseur veelal de rol van adviseur heeft en niet verplicht is te consulteren voorafgaand aan een inkoop;
- Een herstelactie van een onjuist gevolgde inkoopprocedure achteraf niet mogelijk is;
- Het volgen van een de juiste inkoopprocedure voor Europese aanbestedingen betrekking heeft op omvangrijke bedragen. De materialiteitsgrens wordt daardoor snel bereikt en kan daarmee impact hebben op het oordeel in de controleverklaring.

Aanbeveling

Wij adviseren u toe te zien op de tijdigheid, volledigheid en de juistheid van de aanbestedingen door het inrichten en gebruiken van een contractenregister en een aanbestedingskalender door de controle meer aan de voorkant te beleggen. Ons idee is: Jaarlijks voorafgaand aan het nieuwe jaar te inventariseren welke contracten in het volgende jaar vervallen en opnieuw moeten worden afgesloten, te inventariseren en tevens eventuele nieuwe diensten (ook inhuur van personeel) hierin mee te nemen.

En daarnaast elke voor te bereiden aanbesteding met een leverancier die - mogelijk - meer dan € 50.000 per jaar zal gaan kosten te laten begeleiden door een inkoper en vast te leggen waarom niet is gekozen voor een Europese aanbesteding.

Follow-up 2022

In het zaaksysteem wordt een contractenregister opgezet. Ook wordt een startformulier voor inkopen ontwikkeld.

Gevolgen jaarrekeningcontrole !

De naleving van de aanbestedingsregels wordt achteraf door de interne controle medewerker en door ons gecontroleerd. Over het eerste half jaar is deze controle reeds uitgevoerd door de interne controle medewerker.



2. Prestatielevering inkoop !

Bevinding

Budgethouders kopen in en de financiële functionarissen controleren de juistheid van de factuur. Op zich zit hier een functiescheiding.

De prestatielevering wordt tot € 5.000 alleen door de budgethouder gecontroleerd. Een aantal budgethouders bestelt en controleert de prestatie ook als het bedrag groter is dan € 5.000. Dit is een te ruime bevoegdheid. Ook zijn de leverdocumenten niet altijd eenvoudig terug te vinden.

De budgethouder geeft akkoord voor de geleverde prestatie. Op dit moment is het onvoldoende herleidbaar op basis waarvan de budgethouder de factuur autoriseert.

Risico

Door het ontbreken van een scheiding tussen de goedkeuring van de geleverde prestatie en de autorisatie van de factuur wordt het risico gelopen dat er geld uit de gemeente gaat zonder dat daar een prestatie tegenover staat.

Aanbevelingen

Wij adviseren u een scheiding aan te brengen tussen het bestellen van goederen en diensten en de controle op de prestatielevering. Tevens adviseren wij u de onderbouwing van de prestatielevering zichtbaar vast te leggen met achterliggende documentatie.

Top-3 risico

Wij adviseren u ook om vast te leggen wat de 1^e persoon die de factuur moet autoriseren, moet controleren (o.a. prestatielevering).

Follow-up 2022

Vanaf half september is bij alle inkoopfacturen sprake van een functionaris die de prestatielevering controleert (budgetbeheerder) en een functionaris die akkoord geeft om de factuur ten laste van het budget te brengen (budgethouder). Als de budgetbeheerder een afdelingshoofd is, vervult de gemeentesecretaris de rol van budgethouder.

Gevolgen jaarrekeningcontrole !

Met een steekproef achteraf stellen we vast dat of de prestaties geleverd zijn. Door de interne controle medewerker wordt deze controle ook uitgevoerd. Over het eerste half jaar is dit reeds gedaan.



3. Prestatielevering WMO/Jeugd !

Bevinding

Voor de rechtmatigheid en de getrouwheid van de lasten en de volledigheid van de verplichtingen voor de WMO en van de jeugdzorg, steunt de gemeente op de verantwoordings- en controle-informatie van de zorgleveranciers. Dit geldt ook voor de bestedingen van de persoonsgebonden budgetten.

Uw gemeente is voor wat betreft de informatie over de jeugdzorg ook mede afhankelijk van de informatie en gegevens van het gegevensknooppunt FoodValley.

Uw gemeente doet geen klanttevredenheidsonderzoeken om dit risico te beperken en tevens is er geen klachtenadministratie die ondersteunend kan zijn voor het vaststellen van de rechtmatigheid. Wel wordt voor de prestatielevering een schriftelijke enquête gehouden onder cliënten van kleine zorgaanbieders. Bij gesprekken voor herindicaties worden vragen gesteld over hoe tevreden cliënten zijn met de zorg.

Risico

Het risico bestaat dat de betaalde zorg onrechtmatig is, omdat de prestatielevering niet aangetoond kan worden.

Top-3 risico

Aanbeveling

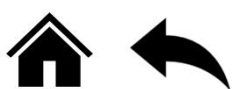
Wij adviseren u het vaststellen van de prestatielevering van de zorg in natura op een structurele wijze in de processen te waarborgen.

Follow up 2022

Geen opvolging gegeven aan deze bevinding.

Gevolgen jaarrekeningcontrole !

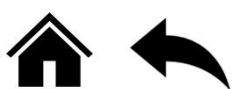
Gezien de omvang van de lasten WMO en jeugdzorg kunnen de onrechtmatigheden materieel worden voor de jaarrekening en daarmee impact hebben op de aard van de controleverklaring.



Overige risico's en aanbevelingen

Aanbevelingen

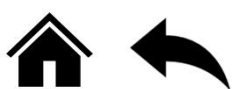
Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2022
Omgevingsvergunningen (2020)	Omgevingsvergunningen worden door 1 functionaris, de vergunningverlener, verstrekt. De facturering vindt via Word plaats. De afdeling houdt een subadministratie bij.	<i>Wij <u>adviseren</u> u de berekening van de bouwleges steekproefsgewijs door de intern controleur te laten controleren.</i> <i>Wij <u>adviseren</u> u de module facturering in het financiële systeem te gebruiken.</i> <i>Wij <u>adviseren</u> maandelijks de financiële administratie en de subadministratie omgevingsvergunningen met elkaar aan te sluiten.</i>	Er is functiescheiding aangebracht binnen het proces. In 2022 is een module in Key2Financiën in gebruik genomen voor versturen van nota's. Tevens wordt interne controle uitgevoerd.
Verhuur woningen (2020)	Uw gemeente verhuurt verhuureenheden. Met elke huurder is een huurovereenkomst afgesloten. Er is geen sprake van een standenregister waarin de baten per verhuureenheid per maand inzichtelijk zijn. De opzichter bepaalt of bijzonder onderhoud nodig is en huurt een leverancier in.	<i>Omdat de huurprolongaties niet door een andere functionaris wordt gecontroleerd, <u>adviseren</u> wij u dit wel gescheiden in te richten. Wij <u>adviseren</u> u deze controle alsnog door de intern controleur uit te laten voeren. Tevens adviseren wij u om een standenregister te implementeren met daarin de baten per verhuureenheid per maand met daarin ter vergelijking de standen van december 2021.</i> <i>Wij <u>adviseren</u> u een 2^e functionaris met kennis de juistheid en rechtmatigheid van de reparatie, ook in overleg met de huurder, integraal vast te stellen.</i> <i>Ook adviseren wij u een klachtenregister in te richten, zodat te allen tijde kan worden teruggevallen op meldingen en gebeurtenissen.</i>	In 2023 wordt alle huur naar een ander systeem omgezet (NCCW). Dit wordt dan ook een subadministratie van Key2Financiën.



Overige risico's en aanbevelingen

Aanbevelingen

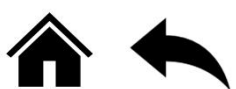
Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2022
Lokale heffingen (2020)	Het heffen en innen van belastingen en heffingen is via een dienstverleningsovereenkomst uitbesteed aan de gemeente Veenendaal. Er zijn afspraken gemaakt over de inhoudelijke dienstverlening en over de verantwoordingsinformatie die in de financiële administratie wordt verwerkt. Er zijn geen afspraken gemaakt over de controle-informatie. Hierdoor kan de getrouwheid en de rechtmatigheid van de belastingbaten niet worden vastgesteld.	Wij <u>adviseren</u> u in de overeenkomst met de gemeente Veenendaal ook afspraken op te nemen over de periodieke controle-informatie, zodat de getrouwheid en rechtmatigheid gedurende het jaar kan worden vastgesteld. Wij <u>adviseren</u> u dit alsnog te regelen en de verwachtingen in een memorandum vast te leggen. Wij kunnen deze werkzaamheden ook voor u uitvoeren.	Gezien de ontwikkelingen bij gemeente Veenendaal is dit niet opgepakt. 
Opbrengst verhuur (2020)	Er is geen subadministratie beschikbaar van de objecten die door de gemeente verhuurd worden. Hierdoor hebben wij niet kunnen vaststellen of dat van alle verhuurde objecten de huurovereenkomsten/contracten aanwezig.	Wij <u>adviseren</u> u een subadministratie op te stellen van de objecten die door de gemeente verhuurd worden en door de intern controleur vast te laten stellen dat de gefactureerde huuropbrengsten conform de huurovereenkomst zijn en vast te stellen dat voor alle verhuurde objecten opbrengsten zijn verantwoord.	Nog niet opgepakt
Burgerleges (2020)	Paspoorten en rijbewijzen worden door Burgerzaken verstrekt. Er vindt binnen de afdeling een controle op de rechtmatigheid plaats middels een verbandscontrole.	Wij <u>adviseren</u> u de intern controleur maandelijks de verbandscontrole te laten beoordelen op de juistheid, rechtmatigheid en volledigheid van de reisdocumenten.	Gezien beperkt omvang van de opbrengst wordt dit niet opgevolgd.
Treasury (2020)	Het treasurystatuut dateert uit 2014.	Omdat deze verouderd is <u>adviseren</u> wij u deze te actualiseren.	Nog geen actie op ondernomen



Overige risico's en aanbevelingen

Aanbevelingen

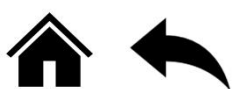
Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2022
Burgerzaken (2021)	De tarieven die ingevoerd worden in het systeem worden niet gecontroleerd op juiste invoer. Het risico is dat onjuiste tarieven worden gehanteerd.	<i>We adviseren u de ingevoerde leges tarieven door een 2^e persoon zichtbaar te laten controleren.</i>	De controle was ingericht. In 2022 niet uitgevoerd door corona. In 2023 wordt deze controle wel weer gedaan.
Personeel (2021)	Nog niet alle controles zijn over 2021 uitgevoerd: Op de volledigheid van de aan- en afmeldingen bij het pensioenfonds. Tevens zien wij dat de werkkostenregeling gedurende het jaar niet tussentijds wordt bewaakt waardoor er risico's op overschrijdingen en derhalve boetes kunnen komen.	<i>Wij <u>adviseren</u> de intern controleur deze controles integraal te laten uitvoeren over 2021.</i> <i>Het is <u>verstandig</u> de werkkostenregeling elk kwartaal op voortgang te bewaken en hierover aan de gemeentesecretaris te rapporteren.</i>	De gemeente heeft een lage loonsom, waardoor de WKR jaarlijks wordt overschreden. Hierdoor weinig toegevoegde waarde om hierover te rapporteren.
Leerlingenvervoer (2020)	Het leerlingenvervoer wordt in eigen beheer uitgevoerd. De aanvragen worden mondeling afgedaan. Het risico is dat niet inzichtelijk is of iemand wel of geen recht heeft op leerlingenvervoer.	<i>Wij <u>adviseren</u> u voor het uitvoeren van de regeling een <u>zaaksysteem</u> te gaan gebruiken, zodat de besluiten - aanvragen en beschikkingen - beter kunnen worden vastgelegd.</i>	Omdat de omvang niet materieel is en bij de controle 2021 geen bijzonderheden zijn geconstateerd, is deze bevinding niet opgepakt.
Uitvoeren participatiewet en Tozo - Tijdelijk Ondersteuning Zelfstandig Ondernemers (2020)	Het uitvoeren van de Participatiewet ca. is via een dienstverleningsovereenkomst uitbesteed aan de gemeente Veenendaal. Er zijn afspraken gemaakt over de inhoudelijke dienstverlening en over de verantwoordingsinformatie die bestaat uit financiële dashboards en managementinformatie. Vanuit de gemeente Veenendaal ontvangt uw gemeente in maart 2022 controle-informatie voor de Participatiewet. Voor de uitvoering van de TOZO zijn geen afspraken gemaakt.	<i>Wij <u>adviseren</u> u met de gemeente Veenendaal periodieke controle-informatie af te spreken over het uitvoeren van de Participatiewet.</i> <i>Voor wat betreft de TOZO adviseren wij u zo snel mogelijk afzonderlijke afspraken te maken voor de aanlevering van de SiSa bijlagen van TOZO 3, 4 en 5 en voor de benodigde controle-informatie.</i>	Nog niet opgepakt.



Overige risico's en aanbevelingen

Aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2022
Financiële administratie	De boekingen in de financiële administratie worden niet gecontroleerd voor wat betreft de begrotingswijzigingen, memoriaalboekingen en rekening courant boekingen (woningbedrijf), wat sneller tot foutieve boekingen kan leiden. Er vindt momenteel een onderzoek plaats naar eventuele dubbele betalingen en juistheid van BTW boekingen. Er bestaat geen duidelijkheid over de juistheid van het mengpercentage voor de BTW dat wordt gebruikt in de boekhouding.	<i>Wij <u>adviseren</u> u de boekingen periodiek door de intern controleur integraal te laten controleren.</i> <i>Wij <u>adviseren</u> u de uitkomsten van dit onderzoek te analyseren en passende maatregelen te nemen, afhankelijk van de uitkomsten.</i> <i>Wij <u>adviseren</u> u deze percentages met de Belastingdienst af te stemmen, zodat er geen risico op terugheffing bestaat.</i>	Onderhanden In 2022 wordt een module in gebruik genomen voor de verwerking van memoriaalboekingen. De uitkomsten worden intern doorgenomen. Bevindingen omtrent BTW moeten nog worden opgepakt.
Bankrekeningnummers (2021)	Bij nieuwe of de wijziging van bankrekeningnummers wordt dit niet geverifieerd met de crediteur. Hierdoor is het risico aanwezig dat het geld naar een verkeerde organisatie of persoon wordt overgemaakt.	<i>Wij <u>adviseren</u> u de bankrekeningnummers te verifiëren bij de crediteur en/of gebruik te maken van naam-nummer check ins het bankpakket.</i>	Vanaf september/oktober wordt de naam-nummer check vastgelegd in Key2Financiën.
Subsidieproces (2021)	Bij de toekenning en vaststelling van subsidies wordt geen checklist gehanteerd om vast te stellen dat aan de verordening en beleidsregels wordt voldaan. Het risico is dat subsidies onrechtmatig zijn omdat niet aan de voorwaarden wordt voldaan.	<i>Wij <u>adviseren</u> u een checklist te gebruiken bij de subsidietoekenning- en vaststelling</i>	De checklist is inmiddels ingevoerd.
Nota Grondbeleid (ML 2020)	Het College heeft een concept nota Grondbeleid opgesteld. Deze wordt naar verwachting in 2021 door de Raad vastgesteld.	<i>Wij <u>adviseren</u> u dit te doen voordat de jaarstukken worden opgesteld.</i>	De nota grondbeleid is vastgesteld in 2022



Overige risico's en aanbevelingen

Aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2022
Kredieten (2020)	Voor investeringen ontvangt het College van de Raad kredieten die via de begroting worden bekrachtigd. Ons vallen de onderstaande punten op: • Over de voortgang van investeringskredieten wordt tussentijds niet gerapporteerd en ook worden kredieten niet aangepast als dat nodig is. Hierdoor kan een onrechtmatige besteding ontstaan. • Afschrijvingen worden jaarlijks geboekt. • Er zijn in 2021 nieuwe regels ingesteld voor de waardering van en afschrijvingen op activa.	<i>Wij <u>adviseren</u> u de voortgangsbewaking op de kredieten in te richten.</i> <i>Tevens <u>adviseren</u> wij u periodiek de afschrijvingen te boeken, zodat eventuele afwijkingen eerder te zien zijn.</i> <i>Wij <u>adviseren</u> u na te gaan of de juiste afschrijvingssystematiek wordt toegepast.</i>	De activamodule in Key2Financiën is aangeschaft, maar moet nog ingericht worden. Bij de begroting 2023 zijn de kapitaallasten geactualiseerd.
IT	Uw gemeente heeft de IT uitbesteed aan de gemeente Veenendaal. Aan deze dienstverlening ligt een dienstverleningsovereenkomst ten grondslag. Deze heeft de kenmerken van een contract.	<i>Wij <u>adviseren</u> u een service level agreement met de gemeente Veenendaal overeen te komen en daarbij specifiek aandacht te schenken aan de informatieverstrekking over de geleverde diensten en tevens afspraken te maken over controle-informatie zoals bijvoorbeeld een ISAE 3402 type II verklaring.</i> <i>Het aanvullen tot een echte service level agreement (SLA) vraagt bijvoorbeeld een toelichting op de actie- en responsetijd en performance rapportages.</i> <i>Maar ook de termijnen waarop back-ups worden gemaakt en waar deze worden opgeslagen en eventuele rapportages inzake bijvoorbeeld aanvallen van buitenaf.</i>	Nog geen actie op ondernomen.



Aandachtspunten jaarrekening



Aandachtspunten opstellen jaarrekening

Vooruitblik naar de jaarrekening

Op basis van de beoordeling van de interne processen en controles vragen we aandacht voor de volgende punten bij de voorbereiding van de jaarrekeningcontrole.

SKN aanleverportaal

De op te leveren documenten voor de jaarrekeningcontrole vragen wij op via het SKN-aanleverportaal. Begin januari 2023 krijgt u hiervoor toegang.

Afronding verbijzonderde interne controle !

Wij vragen uw aandacht voor het tijdig afronden van de verbijzonderde interne controle over 2022.

Wij adviseren u de uitvoering van de verbijzonderde interne controle van alle geselecteerde processen af te ronden.

Voor zover mogelijk adviseren wij u voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole de rapportages inzake de uitkomsten van de verbijzonderde interne controle af te stemmen met de controller/het managementteam.

Vorzieningen !

Als gevolg van de wisselingen in het college is extra aandacht nodig voor de volledigheid van de voorziening wachtgeld en de voorziening pensioen wethouders.

Jaarrekening

Wij adviseren u de volledigheid van de voorziening pensioen te laten onderbouwen door een actuariële berekening met het rentepercentage over 2023.

De CAO gemeenten biedt per 1 januari 2022 de mogelijkheid tot verlofsparen. Omdat er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die niet voorspelbaar zijn, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

Wij adviseren u tijdig de voorziening te berekenen op basis van het uurloon inclusief werkgeverslasten en de gespaarde uren.

Normenkader 2022 !

Het normenkader voor een rechtmatigheidsverantwoording betreft de inventarisatie van de relevante regelgeving, waaronder die van de betreffende gemeente (zoals verordeningen). De inventarisatie beperkt zich tot regelgeving die relevant is voor financiële beheershandelingen. Het normenkader moet actueel worden gehouden en wordt aangepast op basis van nieuwe wet- en regelgeving. *Wij adviseren u in de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening het normenkader toe te lichten, onder meer de datum waarop de Raad dit heeft vastgesteld.*



Aandachtspunten opstellen jaarrekening

Wet Open Overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. *Wij adviseren u hierover te rapporteren in de paragraaf bedrijfsvoering.*

Single Information Single Audit (SiSa)

Ook in 2022 is een stijging van het aantal SiSa-regelingen te zien. Dit betreft de verantwoording inzake specifieke uitkeringen van het Rijk, oftewel de middelen die het Rijk heeft toegezegd, maar die niet vrij besteedbaar zijn.

De wijze van verantwoorden van onder meer de inburgeringsgelden is afhankelijk van de wijze van uitvoering. Zijn de andere partijen voor de uitvoering gemandateerd of gedelegeerd? Wie moet verantwoorden?

Wij adviseren u tijdig de te verantwoorden regelingen en de daarbij behorende indicatoren.

Jaarrekening

Lokale heffingen

De commissie BBV heeft een notitie Lokale heffingen uitgebracht met aanbevelingen en stellige uitspraken, geldig vanaf begrotingsjaar 2022.

De notitie geeft in een stellige uitspraak aan dat er een verplichting is om een voorziening te vormen voor heffingen en rechten die opgelegd zijn bij burgers (afvalstoffen- en rioolheffing) en die niet besteed zijn. Dit is een voorziening o.b.v. artikel 44 lid 2 van het BBV. Hiervoor mag dus geen reserve riolering of afval worden gebruikt.

Het vormen van een voorziening voor groot onderhoud of vervangingsinvesteringen is niet verplicht, maar een keuze. Bij het vormen van een voorziening groot onderhoud (artikel 44 lid 1c BBV) moet er een actueel onderhoudsplan zijn dat maximaal 5 jaar oud is. Als dit plan er niet is of niet actueel is, moet deze voorziening omgezet worden naar een voorziening o.b.v. artikel 44 lid 2 en dus niet in een reserve.

Een voorziening voor vervangingsinvesteringen kan alleen gevormd worden als in het tarief gespaard wordt voor de vervangingsinvesteringen. Het gespaarde bedrag in de voorziening wordt in mindering gebracht op de investeringen. Over de restant boekwaarde wordt afgeschreven.

We adviseren u de huidige reserves en voorzieningen voor afval en riolering te toetsen aan de nieuwe notitie lokale heffingen.



Aandachtspunten opstellen jaarrekening

Jaarrekening

Paragraaf Bedrijfsvoering

De voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording inzake de paragraaf bedrijfsvoering zijn ruim omschreven door ‘de stand van zaken in de bedrijfsvoering’. Zoals hiervoor aangegeven schrijft de kadernota rechtmatigheid 2022 voor om in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op te nemen over niet-financiële onrechtmatigheden als gevolg van een overschrijding van het schatkistbankieren.

Daarnaast adviseren wij u de verplichte verantwoording over het gevoerde integriteitsbeleid (ambtenarenwet art 4 lid 4) toe te lichten in de paragraaf Bedrijfsvoering.



Planning

De afronding van de detailcontroles Participatiewet is gepland in week 17.
De jaarrekeningcontrole is gepland in week 20 en 21.



Ontwikkelingen in de wetgeving



Wijzigingen wet- en regelgeving

Uw organisatie heeft continu te maken met veranderende wet- en regelgeving. De komende periode zijn er veel wijzigingen die een groot effect hebben op uw organisatie. Wij brengen de volgende wijzigingen specifiek onder uw aandacht:

Aanpassing Wet gemeenschappelijke regeling

De gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen is per 1 juli 2022 in werking getreden. Doel van de wijziging is de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te versterken, onder meer door het vergroten van de controlerende en kaderstellende rol van de raad.

De wijzigingen zijn in 3 categorieën onder te verdelen:

- Versterken positie raden bij besluitvorming (verruiming zienswijzen, introductie gemeenschappelijke adviescommissie, verplichte afspraken over participatie, actieve informatieplicht).
- Aanvullende controlemiddelen voor raden (introductie gemeenschappelijk onderzoeksrecht, verduidelijking bevoegdheid lokale rekenkamers richting bestuur gemeenschappelijke regeling)
- Verbeteren positie van raden m.b.t. het functioneren van de regeling (verplichte afspraken over evaluatie, aanscherping afspraken uittreding, betere aansluiting begrotingscyclus gemeenschappelijke regeling op gemeentelijke cyclus)

Ontwikkelingen

Het deel van de wet dat rechten geeft aan volksvertegenwoordigers gaat direct per 1 juli 2022 in. Voor het andere deel (verplichtingen om bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen, om zo scherpere afspraken te maken over bovenstaande punten) geeft de wet een implementatieperiode van twee jaar.

Wij adviseren de bestaande regelingen te toetsen aan de nieuwe vereisten en de verplichte onderwerpen hierin op te nemen.

Wet versterking decentrale rekenkamers

Door de afschaffing van de rekenkamerfunctie moet iedere gemeente een wettelijke rekenkamer krijgen. Hierdoor mogen raadsleden geen lid meer zijn van de lokale rekenkamer. Een verandering ten opzichte van de huidige wettelijke rekenkamer is dat een onafhankelijke ondersteuner niet verplicht is. Dit kan nu door het wetsvoorstel ook een medewerker van de griffie zijn. Deze wetswijziging gaat in per 1 januari 2023. Heel 2023 is een overgangsjaar, per 1 januari 2024 moeten dan alle gemeenten een wettelijke lokale rekenkamer hebben.

Wij adviseren u de inrichting van de rekenkamerfunctie hierop aan te passen.



Wijzigingen wet- en regelgeving

Aanpassing taakvelden

De ontwikkelingen van de afgelopen jaren onderstreepten het belang van goede data in het sociaal domein. De landelijke indeling van de taakvelden op het gebied van WMO en jeugd is nu vrij grofmazig, waardoor vergelijken van gemeenten lastig is en trends moeilijk zijn te ontwaren. Vanaf 2023 worden in het landelijke model de taakvelden voor het sociaal domein (WMO en jeugd) verder verfijnd.

Wij adviseren uw financiële administratie tijdig hierop in te richten.

Bouwbesluit kantoorpanden

In 2023 verbreedt de overheid de energiebesparingsplicht. Kantoorpanden van minimaal 100 m² moeten vanaf 2023 verplicht energielabel C hebben. Het niet voldoen aan deze eis kan leiden tot een boete. Het gevolg is dat het pand niet meer als kantoor gebruikt mag worden.

Wij adviseren u een inventarisatie te verrichten op alle panden in eigendom van de gemeente, het gebruik en het energielabel.

Ontwikkelingen



Afsluiting



Wij hebben de concept managementletter besproken

Afstemming

Deze managementletter is tot stand gekomen in overleg met en na afstemming met de betrokken ambtenaren en het college.

Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Afsluiting



Als kennisorganisatie levert SKN toegevoegde waarde
die bijdraagt aan het duurzame succes van
klanten en medewerkers



Toegevoegde waarde die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overzicht, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl